

Jaarrekening

2018

in één oogopslag

Maastricht, april 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Exploitatielasten en investeringen 2018	7
3. Programmarekening 2018	9
4. Lasten Jaarrekening 2018	10
5. Baten Jaarrekening 2018	11
6. Verschillen begroting en realisatie 2018	12
7. Balans per 31-12-2018	15
8. Reserves en voorzieningen	16
9. Portfoliomanagement	17

1. Inleiding

Voor u ligt de 'Jaarrekening 2018 in één oogopslag'. In dit document worden de financiële aspecten van de Jaarstukken 2018 van de Provincie op beknopte wijze weergegeven.

De 'Jaarrekening 2018 in één oogopslag' presenteert de informatie op het niveau van de begrotingsprogramma's, zoals deze in de Programmabegroting 2018 opgenomen zijn.

Daarnaast zijn de financiële gegevens gepresenteerd op de lasten- en batensoorten. Voor gedetailleerde informatie of toelichtingen op begrotingsprogramma's wordt verwezen naar de betreffende onderdelen uit de Jaarstukken 2018.

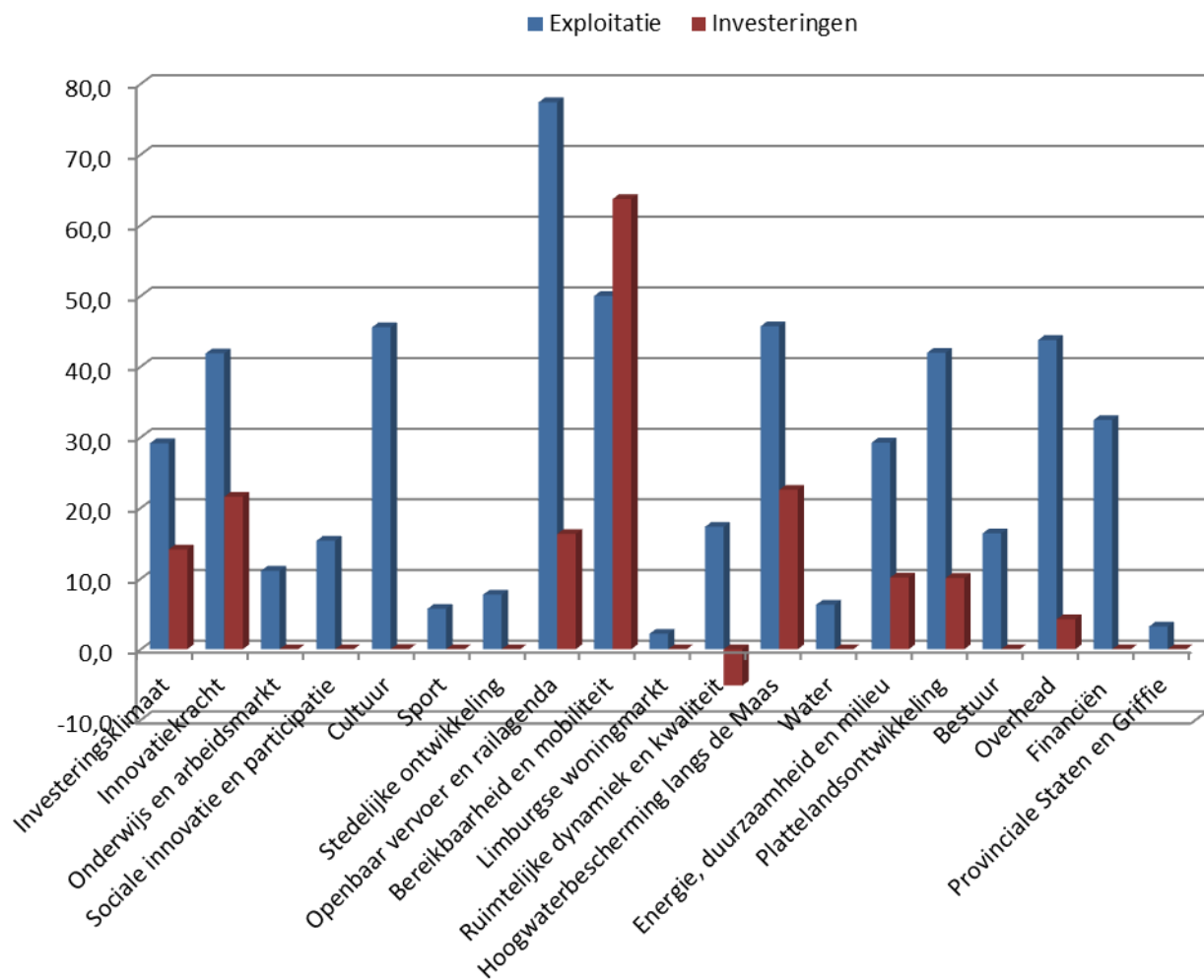
In de overzichten van dit document waarin 'Begroting' is opgenomen wordt 'Begroting ná wijzigingen' bedoeld. In de tabellen worden alle financiële gegevens in miljoenen euro's gepresenteerd. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de presentatie optreden.

2. Exploitatielasten en investeringen 2018

De onderstaande grafiek presenteert de financiële realisatie in 2018 van de uitgaven per begrotingsprogramma van zowel de exploitatiebudgetten als de investeringen.

Provinciale bestedingen 2018 (bedragen € x 1 mln.)

Voor een toelichting over de gerealiseerde resultaten en de financiële gegevens per begrotingsprogramma verwijzen we naar hoofdstuk 1 t/m 4, deel 1 “Programmaverantwoording” van de Jaarstukken 2018.

3. Programmarekening 2018

€ x 1 mln.

	Lasten			Baten			Saldo		
	Begroting ná wijzigingen	Realisatie	Verschil begroting/ realisatie	Begroting ná wijziginge	Realisatie	Verschil begroting/ realisatie	Begroting ná wijziginge	Realisatie	Verschil begroting/ realisatie
Baten en lasten begrotingsprogramma's	452,16	442,78	9,38	132,09	138,30	-6,21	-320,07	-304,48	-15,59
Overhead	47,73	43,74	3,99	0,26	4,44	-4,18	-47,47	-39,30	-8,17
Algemene dekkingsmiddelen	33,91	32,43	1,47	305,14	307,58	-2,45	271,23	275,15	-3,92
Provinciale Staten en Griffie	3,46	3,21	0,26	0,00	0,03	-0,03	-3,46	-3,18	-0,28
Totaal baten en lasten	537,25	522,16	15,09	437,49	450,35	-12,87	-99,77	-71,81	-27,96
Toevoeging reserves	268,49	277,15	-8,66	0,00	0,00	0,00	-268,49	-277,15	8,66
Aanwending reserves	0,00	0,00	0,00	368,26	376,29	-8,03	368,26	376,29	-8,03
Totaal	805,74	799,31	6,43	805,74	826,64	-20,90	0,00	27,33	-27,33

Vrij resultaat 2018

Na aftrek van de overboekingsvoorstellen is sprake van een **vrij resultaat van € 6,61 mln.**

Het voorstel bij de Jaarstukken 2018 leidt daarom tot de volgende bestemming van het resultaat:

- Overboekingsvoorstellen voor een bedrag van € 20,72 mln. De niet (volledig) bestede budgetten 2018 worden overgeheveld naar de begroting 2019 e.v. om de nog niet afgeronde resultaten, projecten en subsidieregelingen te voltooien;
- € 1,00 mln. voor de verhoging van het subsidieplafond voor het project "75 jaar bevrijding";
- € 2,95 mln. alternatieve dekking voor Einstein telescoop;
- Het resterende saldo ad € 2,66 mln. wordt overeenkomstig de "Financiële spelregels PS-GS 2015-2019" toegevoegd aan de Immunisatiereserve.

De overboekingsvoorstellen naar 2018 en verder bedragen in totaal € 37,09 mln. (lasten en baten gesaldeerd), waarvan € 16,37 mln. wordt gedekt uit bestemmingsreserves en € 20,72 mln. uit het resultaat 2018.

Een overzicht met toelichting op deze voorstellen is opgenomen als bijlage 4 'Doorwerking naar Begroting 2019 e.v.' van de Jaarstukken 2018.

In hoofdstuk 6 van dit document wordt een toelichting op de grote verschillen met invloed op het resultaat en de daarbij horende overboekingsvoorstellen gepresenteerd.

Voor een toelichting over de budgetverschillen per begrotingsprogramma verwijzen we naar hoofdstuk 1 t/m 4, deel 1 "Programmaverantwoording" van de Jaarstukken 2018.

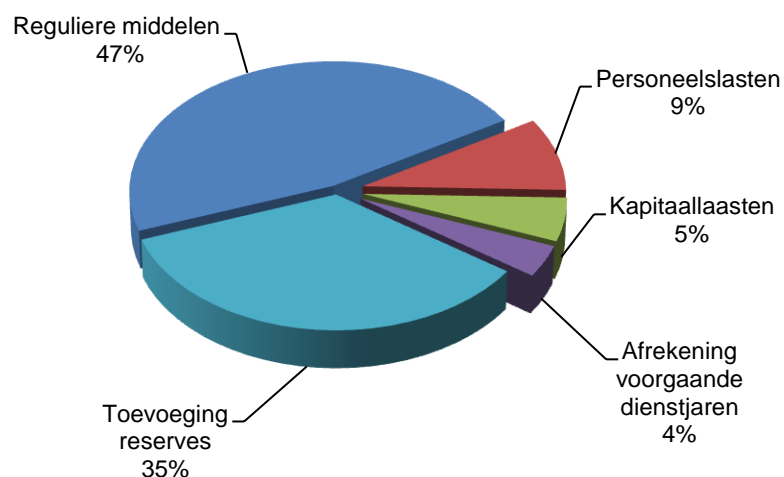
4. Lasten Jaarrekening 2018

In onderstaande tabel treft u de gerealiseerde lasten 2018 aan, gerubriceerd naar de te onderscheiden kostensoorten, inclusief toevoeging aan reserves. Deze kostenindeling is toegepast bij de programmaverantwoording per begrotingsprogramma. In hoofdstuk 1 t/m 4 van de Jaarstukken 2018 zijn de belangrijkste financiële afwijkingen van de realisatie t.o.v. de begroting ná wijzigingen 2018 in de reguliere middelen toegelicht. In deze toelichtingen zijn ook de afwijkingen in de mutaties van de reserves meegenomen.

Voor een analyse op de personele lasten verwijzen we naar paragraaf 5.5 Bedrijfsvoering van de Jaarstukken 2018.

Het percentage in onderstaande grafiek is berekend ten opzichte van de totale gerealiseerde lasten ad € 799,31 mln.

	€ x 1 mln.
	Realisatie
Reguliere middelen	374,98
Personeelslasten	72,68
Kapitaallaasten	43,10
Afrekening voorgaande dienstjaren	31,40
Totaal lasten	522,16
Toevoeging reserves	277,15
Totaal	799,31

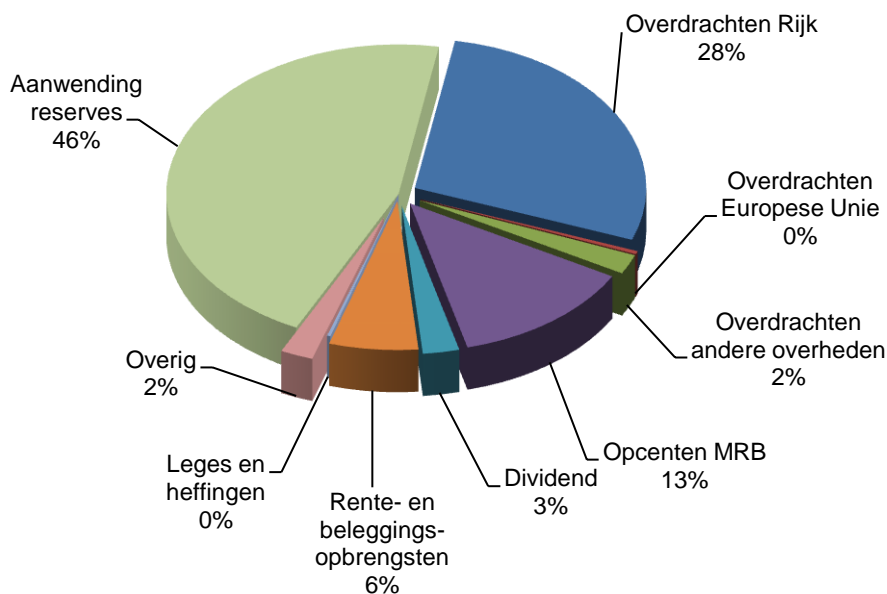

5. Baten Jaarrekening 2018

In onderstaande tabel treft u de gerealiseerde baten 2018 aan gerubriceerd naar de te onderscheiden inkomstenbronnen inclusief aanwending reserves. Voor een uitgebreide toelichting over deze inkomstenbronnen wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de Jaarstukken 2018.

Het percentage in onderstaande grafiek is berekend ten opzichte van de totale gerealiseerde baten ad € 826,64 mln.

€ x 1 mln.	
Realisatie	
Overdrachten Rijk	230,33
Overdrachten Europese Unie	2,86
Overdrachten andere overheden	17,57
Opcenten MRB	106,71
Dividend	20,97
Rente- en beleggingsopbrengsten	51,12
Leges en heffingen	1,97
Overig	18,84
Totaal baten	450,35
Aanwending reserves	376,29
Totaal	826,64

6. Verschillen begroting en realisatie 2018

Onderstaand worden de verschillen in het resultaat tussen begroting ná wijzigingen en de realisatie 2018 op hoofdlijnen toegelicht.

€ x 1 mln.

Verschillen met invloed op resultaat na verrekeningen met egaliserende reserves/balansposten	Resultaat	Effect	Overboeking naar 2019 e.v.
1.Reguliere baten en lasten in programma's	11,94	V	11,50
2.P-begroting	6,94	V	6,57
3. Overhead	2,52	V	1,85
4.Kapitaallasten	0,06	V	
5.Opcenten MRB	-0,24	N	
6.Algemene uitkering provinciefonds	0,21	V	
7.Voorziening APPA	-0,19	N	
8.Resultaat beleggingen/overige eigen middelen	0,08	V	
9.Resultaat voorgaande dienstjaren	4,18	V	0,80
10. Vrijval van reserves	1,83	V	
Totale resultaatafwijking begroting vs realisatie	27,33	V	20,72
Vrije resultaat Jaarstukken 2018	6,61	V	

1. Reguliere lasten en baten in programma's

Het verschil ad € 11,94 mln. wordt voor het grootste deel verklaard door € 11,50 mln. aan overboekingsvoorstellen (subsidieregelingen, projecten die doorschuiven enz.)

2. P-begroting

Binnen de p-begroting is sprake van een voordelig verschil van € 6,94 mln. Dit resultaat bestaat uit:

- € 4,30 mln. conform de meerjarige P-begrotingsplanning 2016-2021 overeenkomstig stand P-begroting Eindejaarsbijstelling 2018;
- € 1,07 mln. hoger gegenereerde inkomsten uit doorbelastingen naar derden en kopen verlofdagen overeenkomstig de cao;
- € 1,20 mln. vacaturruimte;
- € 0,09 mln. lagere kosten GS a.g.v. afname aantal gedeputeerden in 4^e kwartaal;
- € 0,27 mln. lagere kosten voormalig personeel/bestuur;
- € 0,01 mln. lagere kosten PS.

Van dit resultaat ad € 6,94 mln. wordt conform de geactualiseerde meerjarige P-begroting € 6,57 mln. overgeboekt naar 2019 e.v..

3. Overhead

Het voordelige verschil met betrekking tot overhead bedraagt € 2,52 mln. Dit bestaat uit:

- het restant Persoonlijk Ontwikkel Budget (POB) ad € 1,35 mln. welk bedrag conform cao afspraken gehandhaafd dient te blijven en derhalve wordt overgeboekt naar 2019;

- het restantbudget medewerkersontwikkeling (MO) ad € 0,15 mln. welk bedrag wordt overgeboekt naar 2019 zodat er meer ruimte is om de opleidings- en ontwikkelwensen en verplichtingen te borgen welke voortvloeien uit de nieuwe cao;
- het restantbudget Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid ad € 0,35 mln. welk bedrag wordt overgeboekt naar 2019 voor de verdere uitvoering van de menukaart.

Het restant ad € 0,66 mln. betreft het verschil tussen ingeschatte raming van de kosten en de daadwerkelijke uitgaven van diverse posten met betrekking tot huisvesting, ict, management, facilitaire diensten, financiën etc.

Van dit resultaat ad € 2,52 mln. wordt € 1,85 mln. overgeheveld naar 2019.

4. Kapitaallasten

Per saldo is sprake van een voordelig effect op het resultaat van € 0,06 mln. als gevolg van faseringen van projecten.

5. Opcenten MRB

De opbrengst opcenten MRB over 2018 is 0,23% (€ 0,24 mln.) minder dan geraamd. Bij de tweede afwijkingenrapportage in 2018 is op basis van de autonome groei van het wagenpark en verschuiving naar andere (ergo zwaardere) gewichtsklassen binnen het wagenpark de geraamde opbrengst positief bijgesteld met € 1,78 mln., waarmee de totaal geraamde opbrengst op € 106,95 mln. kwam. Op realisatiebasis is € 0,24 mln. minder ontvangen. Oorzaak hiervan is dat de voorziene groei voor 2018 marginaal lager ligt dan geprognosticeerd.

6. Algemene uitkering provinciefonds

De algemene uitkering uit het provinciefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2018. De gevolgen van deze circulaire zijn in verband met de late verschijningsdatum van deze circulaire niet in de begroting 2018 verwerkt. Voor de algemene uitkering heeft de decembercirculaire een hogere uitkering tot gevolg van € 0,2 mln. De toename wordt vooral verklaard door vier kleine toevoegingen en een actualisering van de volumina van twee verdeelmaatstaven.

7. Voorziening APPA

In de primitieve begroting 2018 werd een toevoeging aan de voorziening APPA geraamd van € 0,85 mln. In de 1^e Afwijkingenrapportage 2018 werd deze toevoeging verlaagd naar € 0,45 mln. De werkelijke toevoeging aan de voorziening bedroeg in 2018 € 0,64 mln. en wordt veroorzaakt door een stijging van de rekenrente voor de betreffende pensioenvoorzieningen.

8. Resultaat beleggingen/overige eigen middelen

Per saldo is een voordelig effect ontstaan van € 0,08 mln. Dit betreft enkele voor- en nadelen, waarvan een extra storting in de Risicoreserve Financieel Instrumentarium ad € 0,67 mln. relevant is. Dit is gebeurd op basis van de analyse van het provinciale portfolio waarvan in onderdeel 5.8 een uitgebreide toelichting is opgenomen.

9. Afrekeningen voorgaande dienstjaren

Ten opzichte van de ramingen in de begroting 2018 is een voordelig verschil aan afrekeningen uit oude dienstjaren verantwoord van in totaal € 4,18 mln. waarvan € 0,80 mln. betrekking heeft op projecten ISV. In de Memorie van Toelichting bij de Begroting 2017 (PS 4-11-2017) is afgesproken dat de vrijval van middelen ISV en de Motie Bouw voor 75% kunnen worden ingezet voor nog lopende ISV-dossiers met een aantoonbaar tekort als gevolg van gewijzigde omstandigheden en als aanvulling voor stedelijke ontwikkeling voor kleinere gemeenten. In 2018 wordt daarom € 0,80 mln. overgeboekt naar 2019 ter

financiering van nog lopende ISV-dossiers en als aanvulling voor Stedelijke Ontwikkeling voor de kleinere gemeenten. Het resterende voordeel van € 2,62 mln. blijft ten gunste van het vrije resultaat 2018.

10. Vrijval van reserves

Op basis van de doelrichting van de reserves kan ultimo 2018 € 1,83 mln. vrijvallen. Deze vrijval heeft betrekking op:

- vrijval van de risicoreserve grondexploitaties bedraagt € 1,04 mln. Uit de verplichte paragraaf grondbeleid is gebleken dat de risico's reeds zijn voorzien. Daarmee wordt dit surplus 2018 dat ontstaat na de verplichtingen rondom Marsna papier toegevoegd aan het resultaat 2018;
- de reserve reorganisatie ad € 0,79 mln. Nadat bij de Financiële Eindejaarsbijstelling al € 0,5 mln. was vrijgevallen, komt ook het restant beschikbaar. Er rustte nog een claim van de belastingdienst op dit restant, maar deze is komen te vervallen.

In de Programmaverantwoording (deel 1 van Jaarstukken 2018) zijn de financiële resultaten en belangrijkste afwijkingen op het niveau van het begrotingsprogramma toegelicht bij de 3e W-vraag: "Wat heeft het gekost?".

7. Balans per 31-12-2018

€ x 1 mln.

Activa	Ultimo 2018	Ultimo 2017	Passiva	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	35,34	22,05	Eigen vermogen	1.659,10	1.723,96
Materiële vaste activa	324,44	274,56	Gerealiseerde resultaat	27,33	34,28
Financiële vaste activa	1.464,68	1.532,84	Voorzieningen	8,13	13,34
			Vaste schulden	19,01	18,68
Subtotaal vaste activa	1.824,47	1.829,45	Subtotaal vaste passiva	1.713,57	1.790,26
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden	44,19	54,46	Netto-vlottende schulden	77,21	64,20
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	129,81	145,59	Overlopende passiva	268,74	231,72
Liquide middelen	15,65	14,22			
Overlopende activa	45,41	42,46			
Subtotaal vlottende activa	235,06	256,73	Subtotaal vlottende passiva	345,95	295,92
Totaal activa	2.059,53	2.086,18	Totaal passiva	2.059,53	2.086,18

Aanvullende informatie over de balansposten vindt u in de Jaarstukken 2018, hoofdstuk 6: Jaarrekening, paragraaf 6.4: Toelichting op balans per 31-12-2018.

8. Reserves en voorzieningen

€ x 1 mln.

Reserves/Voorzieningen	Begin 2018	Vermeerdering	Vermindering	Eind 2018
Algemene reserve	103,72	125,49	143,62	85,59
Bestemmingsreserves	1.620,25	185,93	232,67	1.573,51
Totaal reserves	1.723,96	311,42	376,29	1.659,10
Voorzieningen	7,65	0,80	0,32	8,13
Lasten-egaliserende voorzieningen	5,69	2,05	7,74	0,00
Totaal voorzieningen	13,34	2,85	8,06	8,13

Uit bovenstaande overzicht blijkt dat de reserves in totaal met € 64,86 mln. zijn afgenomen.

De hoge stand van de Algemene reserve heeft een tijdelijk karakter. Deze heeft een egaliserende functie en wordt gebruikt voor fasering van projecten en overboeken van budgetten.

Meer informatie over alle reserves en voorzieningen is opgenomen in de Jaarstukken 2018, paragraaf 6.4 'Toelichting op balans per 31-12-2018', onderdeel 6.4.3.1. Eigen vermogen.

Voor een toelichting op de inzet van Immunisatiereserve wordt verwezen naar hoofdstuk 9.

'Portfoliomanagement' van dit document.

Financiële positie

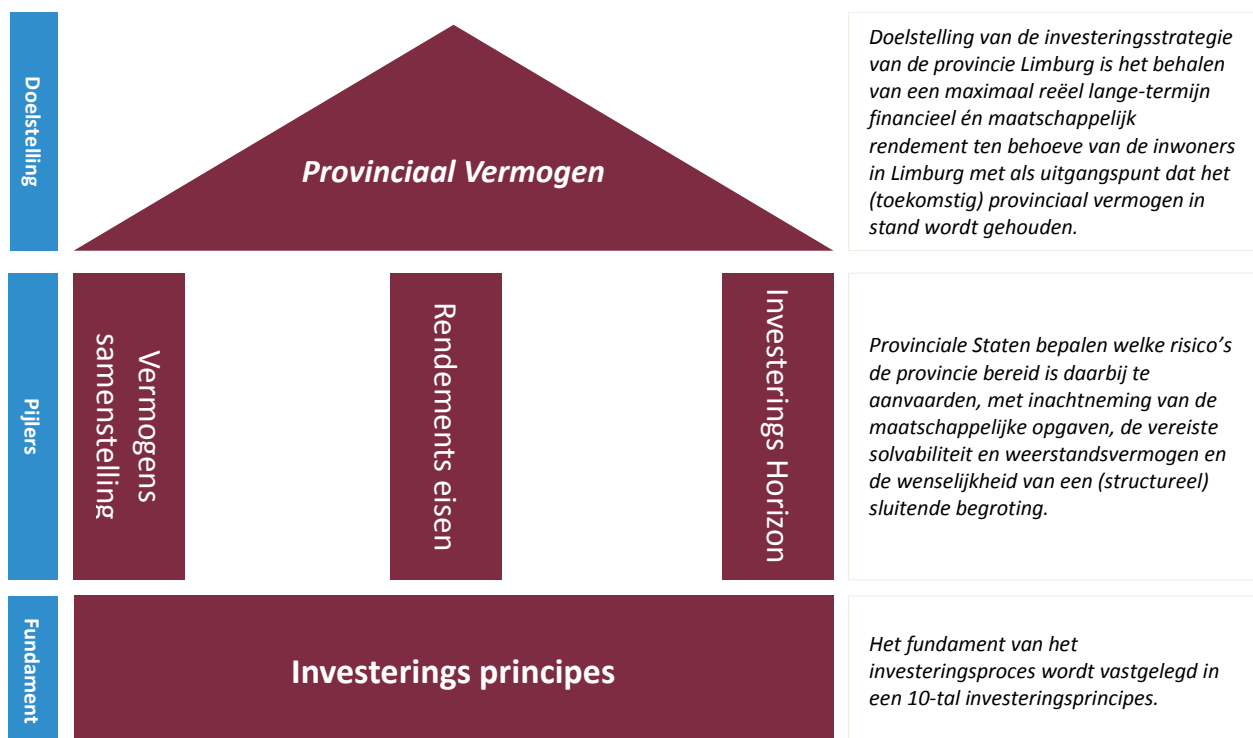
In de Jaarstukken 2018 wordt geconcludeerd dat onze financiële positie ultimo 2018 gezond is. Er is structureel evenwicht, sterke vermogenspositie, weinig vreemd vermogen, weinig beslag op het weerstandsvermogen (4%) en een substantiële onbenutte belastingcapaciteit (€ 46,5 mln.).

In de paragraaf 5.2 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de Jaarstukken 2018 zijn de kengetalen gepresenteerd. Wij verwijzen naar deze paragraaf voor meer toelichting over de financiële positie.

9. Portfoliomanagement

Portfolio management

Met de vaststelling van het kader Sturing in Samenwerking 2.0 (SIS 2.0) in februari 2017 en aanvullend het beleid omtrent risicoreserveringen bij de begroting 2018 (Memorie van Toelichting Begroting 2018), heeft de professionalisering van het beheer van onze financieel vaste activa verder gestalte gekregen onder de noemer van portfolio management. Om uw Staten te informeren over de portfolio wordt in deze paragraaf gerapporteerd over de ontwikkelingen op het vlak van risico's, samenstelling van de portefeuille, rendement en positie (Immunisatiereserve). Dit in lijn met de in SIS 2.0 gepresenteerde strategie.

Investeringsportefeuille

Ten behoeve van deze analyse wordt er onderscheid gemaakt tussen investeringen uit hoofde van de publieke taak en de totale investeringsportefeuille inclusief lopende obligaties. Hieronder is de portefeuille gedefinieerd zoals deze in de navolgende analyse wordt gehanteerd:

Portfolio SIS 2.0			
Balanspost		1/1/2018	31/12/2018
Financiële vaste activa - leningen u/g	A1331a FVA Len. openbare lich. (art.1a wet FIDO)	199,0	199,0
	A1331b FVA overige langlopende leningen	125,9	143,16
	A1332c FVA overige uitz. loopt. >= 1jr	0,0	0,0
	FVA Leningen deelnemingen	339,4	333,72
Financiële vaste activa - overig	A1332b FVA uitz. Ned. schuld papier > 1jr	5,2	0,0
	A1332c FVA overige uitz. loopt. >= 1jr	628,6	539,3
Financiële vaste activa - deelnemingen	FVA Kapitaalverstr.deelnemingen	236,7	274,06
Materiële vaste activa	MVA Gronden uitgegeven in erfpacht, econ. nut	27,5	22,17
Borgstellingen	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	21,4	23,58
Totaal risicodragende portfolio		1583,6	1535,0
<i>Publieke taak</i>		750,9	796,7
<i>Overig</i>		832,7	738,3
<i>Mutatie volume</i>		n.a.	-3,1%
<i>Aandeel portfolio - deelnemingen publieke taak</i>		14,9%	17,9%
<i>Aandeel portfolio - leningen publieke taak</i>		29,4%	31,1%

Risico analyse

Risico SIS 2.0		
	2017	2018
Totaal portfolio publieke taak	766,3	796,7
-/- Afwaarderingen uit hoofde van niet revolverende agiostortingen	13,3	17,0
-/- Afwaarderingen/voorziening onvoorziene duurzame waardevermindering	3,4	6,3
Totaal portfolio publieke taak na afwaardering	749,6	773,4
Risico inschatting portfolio na afwaardering	72,32	72,2
% portfolio publieke taak	9,65%	9,33%
Netto mutatie risico		-0,2
Netto mutatie reserve		-0,8
Dotatie reserve		-0,7
<i>Pro-forma portfolio¹</i>	871,5	1040,7
<i>% risico t.o.v. pro-forma portfolio</i>	8,3%	6,9%
<i>% risico t.o.v. pro-forma portfolio ex DZT,BNG,NWB</i>	11,7%	11,9%

¹Voor sommige activa, zoals de fondsen en duurzaam thuis leningen, heeft een dotatie aan de risicoreserve plaatsgevonden voor het volledige krediet. In de pro-forma portfolio is de boekwaarde van deze activa opgehoogd in lijn met de dotatie aan de reserve. Zo kan een zuivere analyse van het tekort/overschot in de reserve worden gemaakt.

Een belangrijk aspect van het beheer van de investeringsportefeuille is het beoordelen van de balans risico's. Dit betekent dat de vraag beantwoord moet worden in hoeverre de boekwaarde van de verschillende instrumenten ingezet uit hoofde van de publieke taak waardevast is. Hiertoe worden continue de risico's gemonitord en aan de hand van risico workshops en overleg met de controlerend accountant wordt een inschatting gemaakt van de risico's. De systematiek is verder toegelicht in de memorie van toelichting bij de begroting 2018. Resultante van deze analyse in 2018 is dat er een netto dotatie van **€ 0,7 mln.** aan de risicoreserve dient plaats te vinden.

Deze dotatie is de resultante van diverse effecten zoals mutaties in de activa, aflossingen, nieuwe uitzettingen en daadwerkelijk toe- en afname van risico's. Deze beperkte mutatie kent onderliggend wel een aantal grote verschuivingen die nadere toelichting vergen. De portefeuille wordt voor **€ 17,0 mln.** afgewaardeerd/voorzien ingevolge agiostortingen die reeds bij besluitvorming als niet revolverend zijn aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de kapitaalstortingen voor Inscite, het Brightlands Materials Centre en de in de voorjaarsnota 2018 opgenomen kapitaalstorting voor de B.V. Campus Vastgoed Greenport Venlo. Onvoorzien bij besluitvorming waren de afwaarderingen van de leningen aan Djazz B.V., Wijnen Geothermie en RvR tezamen voor **€ 6,3 mln.** Deze afwaarderingen komen ten laste van de reserve SIS 2.0 en hebben derhalve geen impact op het resultaat.

Bij Ruimte voor Ruimte heeft enerzijds een toevoeging aan de reserve SIS 2.0 plaatsgevonden door de afkoopsom ontvangen van het rijk á € 4,4 mln., anderzijds heeft er een afwaardering van de posities in RvR voor € 4,8 mln. plaatsgevonden. Het risico op de garantstelling voor de financiering is lager ingeschat gezien het toegenomen garantievermogen door overname van de BPD financiering om niet.

Portfolio samenstelling en rendement

Spreiding SIS 2.0			
Risico indeling portfolio	Boekwaarde	%	Rating
AAA	201,3	25,3%	AAA
AA	71,0	8,9%	AA
A	76,1	9,6%	A
BB	84,8	10,6%	BBB
BB	99,4	12,5%	BB
B	95,0	11,9%	B
CCC	40,3	5,1%	CCC
CC	49,4	6,2%	CC
C	33,7	4,2%	C
D	45,7	5,7%	D
Totaal	796,7	100%	Streefwaarde
<i>Actief sturen</i>	169,1	21,2%	20,0%
<i>sturen</i>	194,4	24,4%	10,0%
<i>Actief monitoren</i>	160,9	20,2%	60,0%
<i>Monitoren</i>	272,3	34,2%	10,0%

Sectorindeling portfolio			Max < 30%
Kredietverstrekking en overige financiële intermediaatie	224,9	28,2%	
Algemene banken	200,0	25,1%	
Verhuur van en handel in onroerend goed	127,6	16,0%	
Verhuur van en handel in grond	91,7	11,5%	
Productie van elektriciteit; transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas	63,4	8,0%	
Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	35,7	4,5%	
Luchtvaart	17,3	2,2%	
Gezondheids- en welzijnszorg	11,2	1,4%	
Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	10,1	1,3%	
Natuurbehoud	5,9	0,7%	
Pret- en themaparken	3,4	0,4%	
Niet-universitair hoger onderwijs	2,5	0,3%	
Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentieoorden	0,9	0,1%	
Opslag en dienstverlening voor vervoer	0,7	0,1%	
Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van gezondheid en voeding (niet biotechnologisch)	0,6	0,1%	
Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	0,4	0,0%	
Afvalinzameling en -behandeling; voorbereiding tot recycling	0,3	0,0%	
Supermarkten, warenhuizen en dergelijke winkels met een algemeen assortiment	0,0	0,0%	
Totaal	796,7	100%	

Om de risico's die voortvloeien uit de offensieve investeringsstrategie te spreiden zijn er in SIS 2.0 limieten gesteld voor sectoren (30%) én per sturingskwadrant (c.q. risicoclassificatie). De huidige investeringsportefeuille voldoet aan deze normen. De fondsen vormen de grootste categorie, maar kennen onderliggend wel een behoorlijke spreiding in sectoren. Daarnaast vormen vastgoed en grondposities een zware component in de portfolio. De bancaire positie hangt samen met de leningen aan de BNG en NWB.

Rendement

Rendement SIS 2.0		
Rente financieringen publieke taak	15,7	3,3%
Dividend deelnemingen	21,0	8,2%
Canon/verkoopopbrengsten erfpacht	1,6	6,3%
Rendement publieke taak	38,2	4,9%
<i>Norm rendement o.b.v. risico mix</i>		3,7%
<i>Koopkracht doelstelling (CPI 2018)</i>		1,7%
<i>Rendement deelnemingen - correctie stille reserve enexis</i>		2,4%

Dashboard

Vermogen	'18	'17	'16	Δ	Status			
a. Immunisatiereserve 90 mln.	0,0	25,6	42,2	↓ -25,6		<20	< 70	>70
b. Immunisatiereserve (gecorrigeerd voor € 90 mln. coalitiemiddelen)	1020	1012	999	↑ 7,8		<1000	< 1100	>1100
c. Netto schulquote	-82%	-98%	-110%	↓ 16%		> 90%	> 0%	< 0%
d. Netto schulquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-233%	-223%	-221%	↑ -10%		> 90%	> 0%	< 0%
e. Solvabiliteitsratio	82%	84%	85%	↓ -2%		< 30%	< 40%	> 40%
f. Eigen vermogen	1601	1770	1755	↓ -168,905	n.v.t.			
g. Vreemd vermogen	18	32	0	↑ -14	n.v.t.			
h. Kengetal grondexploitatie	3%	3%	2%	→ 0%		>100%	> 70%	< 70%
i. Looptijd investeringsportefeuille sluit aan bij de investeringsopgaves	Ja	Ja	Ja	=		Nee	=	Ja
Exploitatie	'18	'17	'16	Δ	status			
j. Rendementsdoel 2,75%	4,9%	4,4%	n.a.	↑ 1%		< 1,5%	>1,5%	> 2,75%
k. Structureel sluitende meerjarige exploitatiebegroting provincie	Ja	Ja	Ja	=		Nee		Ja
Weerstandsvermogen en risico's	'18	'17	'16	Δ	status			
l. Beslag weerstandsvermogen	4%	4%	7%	→ 0%		> 20%	> 10%	< 10%
m. Surplus weerstandsvermogen	1123	1.177	1114	↓ -54	n.v.t.			
n. Gekwantificeerde risico's publieke taak	72,2	72,32	n.v.t.	↓ -0	n.v.t.			

Immunisatie reserve

Hieronder is de stand van de Immunisatiereserve weergegeven. De bij de start van de coalitie beschikbaar gestelde € 90 mln. zijn volledig ingezet. Uit het resultaat 2019 wordt een toevoeging aan de reserve gedaan van € 2,66 mln. Daarmee is de stand van de immunisatiereserve € 1.020 mln., zoals nader gespecificeerd in de onderstaande tabel.

Inzet maatschappelijk revolverende middelen (in € mln.)

Totaal

	Economisch	Overig	Totaal	Reserve Maatschappelijk	Reserve Revolverend	Immunisatie Reserve
Beginstand amendement A1				165,0	935	1100
Inscite	30,0		30,0			
Pilot & Miniplant	23,0		23,0			
Chemelot materials centre	15,0		15,0			
HCA Tech impact	9,0		9,0			
Belvédere		10,0	10,0			
Q4 Maasfront		6,6	6,6			
Kerkrade Centrum		13,5	13,5			
Link	14,3		14,3			
AMIBM	5,0		5,0			
Expertise en innovatiecentrum BISS	4,0		4,0			
Afwaardering campus M&D	3,0		3,0			
ITEM	0,6		0,6			
MAA	6,5		6,5			
LBDF	5,9		5,9			
Stand einde coalitie 2012-2015	116	30	146	19	935	954
Aanvulling vanuit resultaat '14				4	6	
Inzet algemene reserve				32	0	
Verhoging maatschappelijke inzet				35	-35	
Stand begin coalitie 2015-2019	70	20	0	90	906	996
Gezonde Basisschool	1,00		1,00			
Univercity College	5,925		5,93			
Procesmiddelen brightlands	0,2250		0,23			
Procesmiddelen greenport Venlo	0,4500		0,45			
Uitvoerings innovatieprogramma's	0,8000		0,80			
Campusorganisatie Greenport	0,7500		0,75			
Inrichting onderzoeks- en labfaciliteiten	1,4500		1,45			
MHC	0,41		0,41			
HEFI	2,95		2,95			
MAA investering platform	3,70		3,70			
Bijdrage bijzondere sport evenementen		2,50	2,50			
Relatie wonen en sociale agenda		2,50	2,50			
Motie 778 Stadsnatuur in Limburg		2,50	2,50			
Aanpak winkel leegstand		2,00	2,00			
Co-financieringsproblematiek EU-programma's		3,00	3,00			
Lime	3,00		3,00			
Brightlands MHC B.V.	3,87		3,87			
Campusplan GPV	7,80		7,80			
MECC	2,50		2,50			
Risicoreserve zon-PTC	0,50		0,50			
Techruption	0,30		0,30			
Aanvalsplan arbeidsmarkt: 4Limburg		1,00	1,00			
Aanvalsplan Arbeidsmarkt: Campusontwikkeling Heerlen		2,50	2,50			
Intensivering binnenstedelijke ontwikkeling		4,00	4,00			
Raad van Arbeid	1,86		1,86			
Versterking natuurwetenschappen T2	5,00		5,00			
HEFI II	1,95	0,00	1,95			
SSC BP 2.0	0,90	0,00	0,90			
Greenport - Campus + RvA	5,00	0,00	5,00			
Nationaal expertise centrum forensische Radiologie	0,23		0,23			
Logistiek onderzoek	0,72		0,72			
Verdieping life science cluster	0,39		0,39			
Link II	11,25		11,25			
Greenport aanvullende agio (GS 20-11-2018)	3,30		3,30			
Brein (GS18-12-2018) (PS 15-2-2019)	1,00		1,00			
BSTC (GS 8-1-2019) (PS 15-2-2019)	1,00		1,00			
Techruption (II) (GS 18-12-2018) (PS 15-2-2019)	1,00		1,00			
Reservering vervolg BISS	1,19		1,19			
Call OPZuid Biobased Circular (GS 19-3-2019)	0,80		0,80			
Subtotaal uitgaven coalitie 2015-2019	71,2	20,0	91,2	91	906	997
Vrijval escrow					13,4	
Brexit/hybride lening BNG/NBW					9,5	
Liquidatie CBL					1,2	
Aanvulling vanuit resultaat '15					28	
Begrotingsaldo begroting 2017					11,9	
Aanvulling resultaat EJB '16					18,7	
Jaarrekening resultaat 2016					9,8	
Aanvulling resultaat EJB '17					5,37	
Jaarrekening resultaat 2017					8,3	
Aanvulling resultaat 2e AWR '18					11,7	
Resultaat EJB					-6,5	
Restant BISS	1,19					
Verwachte lagere subsidie vaststelling LINK eerste fase	0,05					
Resultaat RJ 2018					2,6	
Stand t/m JR 2018	0	0	91,2	0,01	1.020	1.020